

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 1 Μαρτίου 2023

Μεγαλύτερη απλούστευση του περίπλοκου χρηματοδοτικού τοπίου της ΕΕ ζητεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

- Το πλήθος των εκτός προϋπολογισμού χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ έχει πολλαπλασιαστεί την τελευταία 15ετία, γεγονός που επέτεινε ακόμη περισσότερο την πολυπλοκότητα του χρηματοδοτικού τοπίου της.
- Μερικά από αυτά τα μέσα δεν υπόκεινται σε έλεγχο των επιδόσεών του, ούτε και σε εποπτεία από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Για δεκαετίες τώρα, η αποσπασματική προσέγγιση που υιοθετήθηκε για τη διαμόρφωση του χρηματοδοτικού τοπίου της ΕΕ έχει δημιουργήσει ένα ανομοιογενές και υπερβολικά περίπλοκο σύνολο, για το οποίο δεν υπάρχει πλήρης υποχρέωση λογοδοσίας. Αυτό είναι το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ). Κεντρικό στοιχείο αυτού του οικοδομήματος είναι ο προϋπολογισμός της ΕΕ, περιλαμβάνονται ωστόσο όλο και περισσότερα εκτός προϋπολογισμού και υβριδικά μέσα. Καθώς το πλήθος αυτών των νεοσύστατων μέσων έχει πολλαπλασιαστεί την τελευταία 15ετία, το ΕΕΣ συνιστά να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την ενοποίησή τους.

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει περιγράψει το σημερινό χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ ως έναν γαλαξία ταμείων και μέσων που περιστρέφεται γύρω από τον προϋπολογισμό της ΕΕ», δήλωσε ο François-Roger Cazala, Μέλος του ΕΕΣ και επικεφαλής του ελέγχου. «Παρόλο που η δημιουργία τους ήταν δικαιολογημένη, πιστεύουμε ότι, για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της διαφάνειάς τους, επιβάλλεται η περαιτέρω απλούστευσή τους και η καθιέρωση σχετικής υποχρέωσης λογοδοσίας».

Το ΕΕΣ εξέτασε τους λόγους για τους οποίους έχει αυξηθεί ο αριθμός των διαφοροποιημένων μέσων που δεν είναι πλήρως ενσωματωμένα στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Διαπιστώθηκε ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι νομικές, πολιτικές ή οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν κατά τον χρόνο σύστασης του εκάστοτε μέσου δικαιολογούσαν τον διαχωρισμό του από τον ενωσιακό προϋπολογισμό. Παραδείγματος χάριν, τα μέσα που παρέχουν χρηματοδοτική συνδρομή βάσει δανειοληψίας και δανειοδότησης αναπτύχθηκαν αναγκαστικά εκτός προϋπολογισμού της ΕΕ, καθώς είναι αδύνατη η άμεση χορήγηση δανείων από αυτόν. Τα μέσα αυτά αναπτύχθηκαν κατά κύριο λόγο με σκοπό την ταχύτερη δυνατή απόκριση σε κρίσεις (π.χ. άμεση ανάγκη για παροχή χρηματοδότησης στην Ελλάδα ή αντιμετώπιση της κρίσης δημόσιου χρέους το 2010).

Παρότι πάντα υπήρχαν λόγοι για τη σύστασή τους, σε πολλές περιπτώσεις δεν είχε προηγηθεί η διενέργεια των κατάλληλων αξιολογήσεων: τις περισσότερες φορές, ο σχεδιασμός που επιλεγόταν (συμπεριλαμβανομένων των εκτός προϋπολογισμού χαρακτηριστικών τους) δεν υποστηριζόταν

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

καταλλήλως από εκτιμήσεις επιπτώσεων ή παρόμοιες προαξιολογήσεις. Σύμφωνα με το ΕΕΣ, συνεπεία αυτού είναι αδύνατον να αποδειχθεί ότι η δημιουργία ενός εκτός προϋπολογισμού μέσου ήταν προτιμότερη από τη χρήση του ίδιου προϋπολογισμού της ΕΕ και ότι η προταθείσα λύση ήταν η πλέον αποδοτική.

Οι διαφορές μεταξύ των επιμέρους χαρακτηριστικών των διαφόρων μέσων είναι σημαντικές, γεγονός που αυξάνει τον βαθμό περιπλοκότητας: ενδεικτικά αναφέρονται οι διαφορές στις ρυθμίσεις διακυβέρνησης, ακόμη και όταν δεν δικαιολογούνται ιδιαίτερα, όπως στην περίπτωση παρεμφερών δανειοληπτικών και δανειοδοτικών μέσων. Επιπλέον, διαφορετικές είναι οι πηγές χρηματοδότησης, καθώς και ο τρόπος εξασφάλισης των πιθανών υποχρεώσεων.

Αν και με τον δημόσιο έλεγχο διασφαλίζεται ότι τα χρηματοδοτικά μέσα είναι νόμιμα και δικαιολογημένα και ότι υπάρχει σχετική υποχρέωση λογοδοσίας, το χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ δεν ελέγχεται διεξοδικά. Το ΕΕΣ συνιστά την εκπόνηση και δημοσίευση μιας ενοποιημένης και πλήρους συλλογής πληροφοριών σχετικά με το σύνολο των μέσων. Η νεοεισαχθείσα έκθεση δημοσιονομικής διαφάνειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μολοντί αποτελεί θετικό βήμα, δεν καλύπτει όλα τα μέσα. Επιπλέον, υπάρχει κενό στον έλεγχο των επιδόσεων των μέσων που δεν καλύπτονται από τις ελεγκτικές αρμοδιότητες του ΕΕΣ, ενώ ελλιπής είναι και η εποπτεία που ασκεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αυτό δημιουργεί ένα κενό, δεδομένου ότι ο χαρακτήρας ή ο βαθμός του δημόσιου ελέγχου –και επομένως της λογοδοσίας– μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το είδος του χρησιμοποιούμενου χρηματοδοτικού μέσου.

Το ΕΕΣ επισημαίνει ότι στο δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 προβλέπονται αυξημένες ρυθμίσεις ευελιξίας του προϋπολογισμού της ΕΕ, γεγονός που αναμένεται να του επιτρέπει να αντιμετωπίζει καλύτερα τις ιδιαίτερες και απρόβλεπτες ανάγκες και να περιορίσει την ανάγκη δημιουργίας ειδικών μέσων. Πρόοδος σημειώθηκε επίσης και όσον αφορά την ενσωμάτωση διαφόρων μέσων στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ωστόσο, η απόκριση στην κρίση της COVID-19 οδήγησε στη δημιουργία δύο νέων μέσων (SURE και NextGenerationEU), ενώ δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί πλήρως η δυνατότητα απλούστευσης, ιδίως των μέσων εκείνων που παρέχουν χρηματοδοτική συνδρομή στα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες. Το ΕΕΣ συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει την ενσωμάτωση του Ταμείου Εκσυγχρονισμού στον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς και την ενσωμάτωση και ενοποίηση των υφιστάμενων μέσων χρηματοδοτικής συνδρομής.

Γενικές πληροφορίες

Ο ενωσιακός προϋπολογισμός χρησιμοποιείται κατά κόρον για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων δαπανών εγγεγραμμένων ή προβλεπόμενων βάσει του σχετικού προγραμματισμού (αυτού που ονομάζεται πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο ή ΠΔΠ). Το ΕΕΣ έχει πλήρη αρμοδιότητα ελέγχου όλων όσων περιέχει ο προϋπολογισμός της ΕΕ. Η παρούσα έκθεση καλύπτει τα μέσα που βρίσκονται κυρίως εκτός προϋπολογισμού της ΕΕ και από τα οποία ενδέχεται να πραγματοποιηθούν νέες πράξεις κατά την περίοδο 2021-2027 ή τα οποία εξακολουθούν να παράγουν σημαντικά περιουσιακά στοιχεία ή πιθανές υποχρεώσεις για την ΕΕ ή τα κράτη μέλη της. Το ΕΕΣ έχει επίσης ελεγκτικές αρμοδιότητες επί πολλών αλλά όχι όλων των μέσων που αναλύονται στην έκθεση. Ο ΕΜΣ, το ΕΤΧΣ και η ΕΤΕπ χρησιμοποιούν εξωτερικό ελεγκτή, όπως και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη και το Ταμείο Εκσυγχρονισμού, για τα οποία ωστόσο δεν υπάρχει ακόμη έκθεση ελέγχου, καθώς δημιουργήθηκαν πρόσφατα. Στην περίπτωση της Δανειακής Διευκόλυνσης για την Ελλάδα, αρμοδιότητα ελέγχου έχουν τα ανώτατα όργανα ελέγχου των κρατών μελών που έχουν χορηγήσει δάνεια. Όπως έχει ήδη προτείνει το ΕΕΣ σε προηγούμενες δημοσιεύσεις του και επαναλαμβάνει εν προκειμένω, εντολές δημόσιου ελέγχου πρέπει να θεσπιστούν για όλα τα είδη χρηματοδότησης των πολιτικών της ΕΕ, και το ΕΕΣ πρέπει να καλείται να ελέγχει όλα τα όργανα που δημιουργούνται μέσω συμφωνιών εκτός της έννομης τάξης της ΕΕ με σκοπό την εφαρμογή των πολιτικών της. Ομοίως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ζητήσει να προβλεφθεί

μεγαλύτερη εμπλοκή του ΕΕΣ στον έλεγχο αυτών των μέσων, ενώ το ΕΕΣ έχει ζητήσει εντατικότερη εποπτεία από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η ειδική έκθεση 05/2023, με τίτλο «Χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ – Ανομοιογενές σύνολο που απαιτεί περαιτέρω απλούστευση και υποχρέωση λογοδοσίας», είναι διαθέσιμη στον [ιστότοπο του ΕΕΣ](#).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu -κιν.: (+352) 691 551 502